

**लघु उपसा सिंचन योजनांसाठी
आर्थिक मापदंडात सुधारणा**

महाराष्ट्र शासन
जलसंपदा विभाग,
शासन निर्णय क्र. संकीर्ण १००६/(३५५/२००६)/लपा-२
मंत्रालय, मुंबई
दिनांक :- १९/१२/२००७

पहावा : १) शासन निर्णय क्र.संकीर्ण १०९६/(१७/९६)/ लपा-२, दि.१९/१/२०००

२) शासन निर्णय क्रमांक उंसियो-२००१/१८३/(४५१/२००१)/खारभूमी, दि.१८/१०/२००१

प्रस्तावना :-

लघु उपसा सिंचन योजनांच्या बांधकामावरील वाढलेला खर्च, महसूल व वन विभागाने सर्व प्रशासकीय / मंडळे यांच्या कामासाठी लागणाऱ्या गौण खनिजावरील स्वामित्व शुल्क वसुलीचा निर्णय महाराष्ट्र जनजाती सल्लागार परिषदेने केलेल्या शिफारशी वगैरे बाबी लक्षात घेता राज्यातील लघु उपसा सिंचन योजनांच्या आर्थिक मापदंडात सुधारणा करणे आवश्यक झाले होते. याबाबत उच्चस्तरीय सचिव समितीकडून विचार होऊन पुढीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

शासन निर्णय :-

१. शासनाच्या खर्चाने लघु उपसा सिंचन योजना घेण्यापूर्वी पुढील अटींची पूर्तता होणे आवश्यक राहिल.

अ) आदिवासी क्षेत्रात उपसा सिंचन योजना प्रस्तावित करण्यापूर्वी या क्षेत्रास अन्य मार्गाने पाण्याची सोय उपलब्ध होण्याची शक्यता नाही याची खातरजमा करावी.

ब) आदिवासी भागामध्ये विशिष्ट ठिकाणी उपसा सिंचन योजना बांधण्यासाठी संबंधित लाभधारकांनी शासनाकडे मागणी करावी लागेल. त्यासाठी आवश्यक ती पाणी परवानगी मागणीही सदर लाभधारकांनी शासनाकडे करावी लागेल.

क) पाण्याची उपलब्धता असेल तर शासनातर्फे उपसा सिंचन योजनेचे सर्वेक्षण करण्यात येईल व योजना आर्थिक मापदंडात बसत असेल तर ज्या क्षेत्रास पाणी मिळणार असेल त्या परिसराचा नकाशा लाभार्थ्यांना पाठविण्यात येईल. त्याआधारे लाभार्थ्यांना त्यांची सहकारी संस्था स्थापन करून नोंदणी करण्यासाठी सहकार विभागाची मान्यता घ्यावी लागेल.

ड) लाभार्थ्यांनी मागणी केलेल्या लघु उपसा सिंचन योजनेचे बांधकाम शासनातर्फे केले जाईल व बांधकाम पूर्ण झाल्यावर योजना लाभार्थ्यांच्या सहकारी संस्थेस चालविण्यासाठी व देखभाल, दुरुस्तीसाठी हस्तांतरित केली जाईल. योजनेवर मालकी शासनाचीच राहिल. पहिली तीन वर्षे अशा लघु उपसा सिंचन योजना चालविण्यासाठी तसेच देखभाल व दुरुस्तीसाठी शासनातर्फे आदिवासी उप योजनेच्या निधीतून जास्तीत जास्त रु.२५००/- प्रति हेक्टर प्रकल्पित सिंचन क्षमता या प्रमाणे अनुदान सहकारी संस्थेस दिले जाईल. त्यापेक्षा कमी खर्च आल्यास अर्थातच प्रत्यक्ष आलेल्या खर्चाएवढे अनुदान आदिवासी उप योजनेच्या निधीतून दिले जाईल. हे अनुदान मिळण्यासाठी सहकारी संस्थेने आलेल्या खर्चाबाबत आवश्यक ते पुरावे संबंधित कार्यकारी अभियंत्याकडे सादर करणे आवश्यक राहिल. ४ थ्या वर्षापासून मात्र योजनेचे प्रवर्तन व देखभाल दुरुस्तीचा संपूर्ण खर्च लाभार्थ्यांच्या

सहकारी संस्थेनेच सोसावा लागेल. याबाबत लाभार्थ्यांच्या सहकारी संस्थेने लेखी हमीपत्र दिल्यानंतरच योजनेच्या बांधकामास सुरुवात करण्यात येईल.

२. राज्यात आदिवासी क्षेत्रात घ्यावयाच्या लघु उपसा सिंचन योजनांचे मापदंड पुढीलप्रमाणे सुधारित करण्यांत येत आहेत. (प्रती हेक्टर सिंचनाची किंमत/लाभव्यय प्रमाणची परिगणना करताना मुल्यवर्धित कर (VAT) वगळण्यांत यावा)

अ.क्र.	मापदंडाचा प्रकार	प्रचलित मापदंड	सुधारित मापदंड
१	महत्तम प्रति हेक्टर सिंचनाची किंमत	रु.६५७५०/-	रु.८६,८००/-
२	किमान लाभव्यय प्रमाण	रु.१.००	रु.१.१०

सदर शासन निर्णय, महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २००७१२१९१२२३४६००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नांवाने,

(चं. रा. तेजाळे)
शासनाचे उप सचिव

प्रत अग्रेषित -

- १) स्वीय सहायक, मा.मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
- २) स्वीय सहायक, मा.मंत्री (पा), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
- ३) स्वीय सहायक, मा.राज्यमंत्री (पा), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
- ४) वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ५) नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ६) आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ७) ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ८) महालेखापाल, (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/ नागपूर
- ९) महालेखापाल, (लेखा परिक्षा), मुंबई / नागपूर
- १०) सर्व विभागीय आयुक्त
- ११) सर्व जिल्हाधिकारी
- १२) स्वीय सहायक, सचिव (जलसंपदा) जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १३) स्वीय सहायक, सचिव (लाक्षेवि) जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १४) कार्यकारी संचालक, गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळ, औरंगाबाद
- १५) कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे
- १६) कार्यकारी संचालक, कोंकण पाटबंधारे विकास महामंडळ, ठाणे
- १७) कार्यकारी संचालक, तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगांव
- १८) कार्यकारी संचालक, विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर
- १९) स्वीय सहायक, मुख्य अभियंता (बासप्र) व सहसचिव, पाटबंधारे विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- २०) सर्व मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग/जलसंधारण विभाग/नियोजन विभाग
- २१) सर्व अधीक्षक अभियंता, जलसंपदा विभाग/जलसंधारण विभाग
- २२) सर्व कार्यकारी अभियंता, जलसंपदा विभाग/ जलसंधारण विभाग
- २३) सर्व जिल्हा परिषदाचे कार्यकारी अभियंता (लघु पाटबंधारे)
- २४) जलसंपदा विभागातील सर्व तांत्रिक अधिकारी व तांत्रिक कार्यासने
- २५) संचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई प्रसिध्दीसाठी
- २६) ग्रंथालय प्रमुख, ग्रंथालय, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई-३२
- २७) लपा-२ संग्रहार्थ/निवड धारिका संग्रहार्थ.